

За інженерні кадри

Газета видається
з лютого 1981 року

ОРГАН ПАРТКОМУ, ПРОФКОМУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ТА РЕКТОРАТУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 12

Виходить раз
на тиждень
— у п'ятницю

П'ятниця, 8 травня 1981 року.

Ціна 1 коп.

ТИХ ДНІВ НЕ ЗМОВКНЕ СЛАВА

У веселім розмаїтій весни радянський народ відзначає 36 роковину Перемоги над німецько-фашистськими загарбниками. До літопису історії людства золотими літерами вписаний немеркнучий подвиг радянського народу у Великій Вітчизняній війні.

Радянський народ, керований КПРС, мобілізував усі духовні і матеріальні сили, проявив титанічну стійкість, відвагу і мужність для здобуття перемоги над ворогом. Три мільйони комуністів віддали своє життя в ім'я перемоги. Назавжди збережуться у вдячній пам'яті людства подвиги радянських бійців, героїв Брестської фортеці, Лісаби і Перемишля, легендарна мужність захисників Москви, Ленінграда, Сталінграда, Києва, Мінська, Севастополя, Тули, Смоленська, Новоросійська, Керчі, Малої землі, багатьох інших міст і селищ, висот, укріплених пунктів.

Найважливішою подією першого року війни була битва під Москвою. Подолавши труднощі першого періоду війни, радянські війська в 1942—1943 роках здобули видатні перемоги, які поклали початок масовому вигнанню загарбників з нашої землі. Славними сторінками в історію Великої Вітчизняної війни ввійшли грандіозні битви під Сталінградом, на Курській дузі, на Кавказі, на Дніпрі...

За мужність і відвагу 7 мільйонів чоловік було удостоєно державних нагород. Більш як 11 тисячам бійців, командирів, політпрацівників, присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

В нашому інституті нині успішно працюють на різних ділянках 104 учасники Великої Вітчизняної війни. Всі вони нагороджені орденами і медалями Радянського Союзу. Серед них: С. М. Андрощук, М. О. Булгаков, І. В. Кузьмін, З. У. Постнікова, І. Б. Матвеев, В. Я. Сумін, Т. Г. Кулакова, І. Х. Мазунін, О. О. Риськов, Г. М. Шульман, П. Т. Солейко, Д. І. Голов, П. І. Романюк, В. Я. Яковиншин, В. К. Шановський, Ф. І. Царюк, В. І. Салимовський, І. В. Кисильов, І. А. Забайрачний, В. В. Білий, М. Х. Пустовіт, Р. П. Кравець та багато інших.

Наші ветерани і тепер в строю. Ведуть активну роботу по воєнно-патріотичному вихованню студентської молоді, виступають із своїми спогадами в групах, в гуртожитках, на комсомольських зборах. Своєю працею, поведінкою дають приклад молодому поколінню. Любов до Батьківщини прищеплюють студентам, школярам, які не бачили, не пережили війни. Для них сьогодні сяє мирне сонце.

В. ГОВОРОВ,
голова секції військово-патріотичного виховання, полковник запасу.

МІНІСТЕРСТВО ВИЩОЇ ТА СЕРЕДНЬОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ СРСР І ЦК ПРОФСПІЛКИ ГАЛУЗІ НАГОРОДИЛИ ПОЧЕСНОЮ ГРАМОТОЮ ВІННИЦЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ЗА ДОСЯГНЕННЯ ВИСОКИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У ВСЕСОЮЗНОМУ СОЦІАЛІСТИЧНОМУ ЗМАГАННІ КОЛЕКТИВІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ЗА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ І ЯКОСТІ РОБОТИ.

...Наші війська на правому березі ріки захопили невеликий плацдарм. Але ворог безперервно контратакував.

Командир окремої роти протитанкових рушниць старший лейтенант Степанов викликав молодших командирів.

— На східному схилі висоти оборону триматиме відділення молодшого сержанта Кигеля. Завдання — не пропустити танків ворога. Ясно?

— Так точно, — пролунала чітка відповідь.

Вночі окопалися. Піднесли оборону триматиме відділення молодшого сержанта Кигеля. Завдання — не пропустити танків ворога. Ясно?

— По танках противника! Вогонь!

Затріщали постріли. Кулі, мов горох від стіни, відскакували від лобової броні. Але ось кілька влучних пострілів у бензобаки, в моторні відділення. Факели вогню і диму знялися в небо. Перша контратака противника захлинулася. Та

НЕЗАБУТНЄ

протягом дня фашистські танки ще і ще сунули на висоту. Рідкі ряди бронебійників, але вони не здригнулися, не відступили. Підвечір надійшла підмога. Відстояна в запеклому бою висота стала опорним пунктом для розгортання наступу.

— Що ще запам'яталося? — Роман Юрійович Кигель, професор, завідувачий кафедрою на якусь мить замислюється. — Війна — то складна робота. Кожного дня випадало якесь випробування. Але були і радісні хвилини... Нагородження орденом Червоної Зірки за виконання особливого доручення, прийом у партію в перерві між боями, звістка про Перемогу. А ще запам'яталася першотравнева демонстрація.

Наша частина розташувалася у невеличкому угорському місті. Було вирішено 1 травня 1945 року на центральному майдані провести мітинг. Вишикувавшись у чіткі колони, під бойовими знаменами рушили однією з головних вулиць. Насустріч з прапорами і лозунгами йшли на демонстрацію, організовану угорськими комуністами, місцеві жителі. Підійшовши до нашої колони, вони розступилися, щиро вітали своїх визволителів радісними пошмиками, першими весняними квітами. У багатьох на очах бриніли сльози. Таке не забувається.

Б. ГАЙОВИЙ

9 травня — свято перемоги

Середнього зросту, русавий, спокійний погляд очей, вольове обличчя, в кутках вуст зігрівається усмішка. Такий наш командир ескадрильї Микола Федорович Гастело.

Обходять вишикуваний стрій, подивляється в синє безхмарне небо. Нарешті промовляє:

— Воюємо четвертий день. Так, так, сьогодні 26 червня 1941 року. Важка це робота! Може, хто втомився?

— Батьку, навіщо ображаєте?

— Тоді — по конях!

В місті Бобруйську величезне скопище живої сили і техніки ворога. Ескадрильї, очолювана капітаном Гастело, летить сюди. Бомбардувальники слухняно набрали висоту, лягли на заданий курс. Комеска — ведучий. Постійно тримає зв'язок з екіпажами літаків, жартує.

— Стрілець-радист Яковиншин! Як настрій?

— Добрий, товаришу капітане! — відповідаю і сором'язливо опускаю очі, ніби він справді бачить мене. Наш літак в другій ланці ліворуч. Розрізняємо ворожі танки, артилерію. «Пора починати, — проносяться

Батько

думки. — Комеска, однак, чомусь відтягує бій». І цієї ж миті чуємо:

— Приготуватися до одномоментної атаки!

Бомби, траси куль різних калібрів — все посипалося на голову клятих фашистів. Однак, війна — є війна. Літак Гастело обіймає полум'я.

— Батьку, тримайся! Вдарюлюй в небезпечну зону! Плигай! — радить хтось. Але все це перекриває заклиний голос Комески:

— За нашу Вітчизну! За партію! За мир і сонце на землі!

Бомбардувальник, спрямований на танки, цистерни з паливом, все ближче до цілі. А голос кликав, підбадьорював: «Я з вами, друзі, пам'ятайте!».

Потім земля застогнала вибухами. В шоломофоні почулося ридання: «Немає більше нашого батька!». Прощай, друже! Ми з тебе ще помстимося!».

Ліхо війни тільки-но починалося, але до останнього дня, аж до Перемоги ми піднімали літаки в небо з незабутнім іменем нашого батька — Героя Радянського Союзу Миколи Федоровича Гастело.

Потім мені пощастило бути учасником параду Перемоги на Красній площі в Москві. І там я відчував плече командира ескадрильї Гастело. Цей світлий образ залишився в моєму серці назавжди.

В. ЯКОВИШИН
комендант гуртожитку, старший лейтенант у відставці.

НАПЕРЕДОДНІ

така ж запашна земля, і всіляка живність так само співає, і бджоли-трудяги пилком розносять по деревах, які буйно собі квітнуть...

Нас п'ятеро розвідників стрілецького полку. Сидимо в сторожці на узліссі. Звідси, як на долоні, видно будівлі невеличкого містечка. Вчора наші хлопці наткнулися на добре організовану ворожу охорону. І, як завжди, в таких випадках слово надають розвідці.

— Все однаково, та не зовсім, — порушую запалу між нами тишу. — Нині кінець квітня сорок п'ятого, і ми не

дома, а на підступах до фашистського лігва. Через п'ять хвилин вирушаємо. В кого є запитання?

Обійшли містечко з південного боку без найменших ускладнень. І раптом помітили між трьома рясно завітчаними яблунями замасковану гармату.

— Крім обслуги, тут обов'язково є варта, — кажу скоромовкою.

— Ясно, товаришу командир, — Усманов торкається за звичкою фінки. — Дозвольте виконувати?

— Не гарячкуй, Джаміль. Нас лише п'ятеро! Старшина Адаменко, Бу-

ригін і ти, Усманов, — діяти по можливості без жодного пострілу!

— Єсть, діяти без пострілу. — Очі Джаміля блистіли страшним блиском, і цей притаманний горянам оскал зубів... — Товаришу командир, куля мене обходить, але якщо... Словом, уважайте мене комуністом.

Старшина Адаменко подав знак, і троє розвідників щезли у вибалку, а ми з рядовим Лучинцем зайняли оборону в окопі. Дивлюсь у бінокль, біля гармати — нікого.

— Дрихнуть німчураки, — вгадує мої думки Лучинець. І раптом, на ствол гармати спирається Джаміль Усманов. Такий же жажливий блиск

очей, оскал зубів, чорна, як смола, чуприна розкуйовджена, витирає фінку жмутом зеленої трави. Поруч з'являється старшина Адаменко, коло нього, ніби з-під землі виростає, стає Бурігін.

За кілька хвилин ми всі п'ятеро були біля ворожої гармати.

— Заряджай! — командую. — По ворогу вогонь!

Снаряди лягали точно в ціль: горіли бензозаправні машини, злетів у повітря склад боєприпасів.

Оговтавшись від паніки, німці спрямували на нас шалений вогонь. Тим часом стрілецький полк вдарив по ворогу з протилежного боку. За годину над містечком за-

пала тиша.

— Товаришу гвардії капітан, — дивиться на мене благальними очима старшина Адаменко. — Як не кажіть, а ми оволоділи ще одним опорним пунктом. Може, з цієї нагоди пропустимо по лампадоцці, щоб удома не журилися? — І розілляв по сто солдатських грамів в алюмінієві кружки з не порушеного запасу.

— Товаришу командир, — підвісся Джаміль Усманов, — не знаю, коли пролунає довгожданне слово «Перемога», але вірю, що це буде скоро!

Б. ЗЕМЛЯКОВ,
зав. кафедрою теоретичної механіки, гвардії капітан у відставці.

В долині білими табунами ходить туман. Обрій прорізається багряними промінням. Після тривожної ночі ранкову тишу пробуджує лякливий півнячий голос.

— Точнісінько тобі, як у нас на полтавщині, товаришу гвардії капітан — торкається мого ліктя старшина Адаменко. — І

Позаду сорок шість бойових вильотів на літаку Іл-2 на посадці по-

ПЕРШИЙ БІЙ

вітряного стрільця. Але перший виліт запам'ятовується чомусь більше, ніж всі інші.

...Розвідка з літака. Летимо над ворожою позицією в районі Сталінграду. Необхідно виявити танки, позиції зенітної артилерії. Ця операція вдалася. Після виконання завдання повертаємось на базу. І раптом два нових фа-

шистських винищувачів «Фокке-Вульф-190». Знаючи, що Іл-2 має потужне переднє озброєння, ворожі льотчики атакували нас ззаду.

Моєму командирі довелося виконувати відповідний маневр проти винищувачів, а захист машини виконував за допомогою кулемета повітряний стрілець. Це було звичне діло, але

справа в тому, що біля половини боеккомплекту була витрачена під час штурму зенітної батареї. Доводилося відстрілюватися короткими чергами. На другому заході один з винищувачів вийшов з атаки, залишаючи за собою шлейф чорного диму.

— Догрався, падлюка! — виявився командир. — Зараз і тебе заарештую.

Однак його напарник в одиночку не наважився нас атакувати. Коли

ми сіли, в штурмовику нарахували чотирнадцять пробойн. Однак головне було в іншому: відомості про ворожу техніку були цінними для нашої команди. Крім усього, як то кажуть, по ходу діла знищили одного стервятника. За виконання цього польоту командир екіпажу і я були нагороджені орденами.

Для мене цей політ особливий, оскільки це був перший повітряний

бій проти нових фашистських винищувачів. А орденом Червоної Зірки — моя перша бойова нагорода.

В липні 1944 року на третьому Білоруському фронті під вогнем противника евакуювали з нейтральної полоси наш Іл-2, який було підбито в бою. Згодом його відремонтували, і літак ще не один десяток разів злітав у небо.

Г. ШУЛЬМАН,
полковник у відставці

Дорогами війни

Минають роки, але в людській пам'яті не меркнуть хвилюючі епізоди з власного життя: радісні чи трагічні...

— Цим подіям вже понад тридцять сім років, — пригадує Михайло Хомич Пустовіт, — а як тепер все бачу. Засніжені вершини смерекових Карпат і безземне повноводдя гірських річок, стрімкі ялини пірамідами піднялися до неба, і кам'янисті скелі гір, і стежки, що ведуть на полонину. Але не було часу милуватися чудо-природою. Йшов гризний березень 1944 року. Війська Другого Українського фронту завершували звільнення України від німецько-фашистських загарбників. Потім визволяли Молдавію.

— Частини 40-ї армії, — продовжує розповідь Михайло Хомич, — в цих умовах почали форсування Карпатських гір. Бої були дуже тяжкими. Доводилося вести боротьбу з ворогом за кожен стратегічний висоту. Гітлерівці зайняли вигідні позиції, потрібно було ви-

бити їх і забезпечити даль-

ший наступ наших військ. В цих бойових діях в складі 240 стрілецької дивізії 333 стрілецького полку брав участь кулеметник, сержант Пустовіт. В чотирьох боях за висоту на підступах до гори Ватра-Дарней він був поранений. Після виздоровлення Михайло Хомич брав участь у звільненні Угорщини, Чехословаччини, закінчив війну у Празі.

Потім у складі шостої Орловської дивізії 57 армії Забайкальського фронту потрапив на Схід для розгрому японських мілітаристів. — Виняткову витривалість і мужність проявили наші солдати, — з гордістю відзначає М. Х. Пустовіт.

І сьогодні М. Х. Пустовіт трудиться. Він головний бухгалтер нашого інституту. Проводить велику громадську і военно-патріотичну роботу. Піклується про розвиток і створення матеріально-технічної бази інституту.

В. ОСІПЧУК,
наш кор.

КЛУБ ІСТОРІЇ ТЕХНІКИ

Одну з перших вдалих конструкцій телефону в 1876 році зумів впровадити в США англійський винахідник А. Белл. Значні вдосконалення пізніше вніс Едісон. Але спробі зробити подібні пристро-

сування робилися ще в глибокій древності. Наприклад, більше тисячі років тому в індійців Південної Америки діяв своєрідний вид зв'язку між приміщеннями. При розкопках в Перу археологи знайшли апарат, який являє собою два висушені гарбузи, між якими натягувався шнур з рослинних волокон.

КНИЖКОВІ НОВИНКИ

1. П. С. Рогожин «Справочник экономиста-строителя» К. «Будівельник» 1980 1 р. 90 к.
2. Справочник строителя. К. «Будівельник» 1972 2 р. 60 к.
3. Андриевский В. Н. «Управление предприятием электрических сетей» «Энергия» 1978 95 к.
4. Гурин Л. С. «Проектирование сетей электрических машин» «Энергия» 1978 2 р. 50 к.
5. В. Г. Таги-Заде «Энергоснабжение городов» «Стройиздат» 1980 75 к.
6. Справочник конструктора РЭА «Советское радио» 1980 2 р. 50 к.
7. Расчет и проектирование тепловых сетей. «Будівельник» 1981 45 к.
8. Пособие для изучения правил технической эксплуатации Разделы IV, V «Энергия» 1980 2 р. 10 к.
9. Специализированные ЦВМ. «Высшая школа» 1981. 90 к.
10. Копылов. Применение вычислительных машин в инженерно-экономических расчетах. «Высшая школа» 1980 90 к.
11. Путилин. Политрон «Энергия» 1980. 25 к.
12. Электротермическое оборудование. Справочник. «Энергия» 1980 3 р. 80 к.
13. Автоматизация энергосистем. «Высшая школа» 1981 85 к.
14. Шабат. Защита трансформаторов распределительных систем. «Энергия» 1981. 50 к.
15. Справочник по радиоэлектронным системам. «Энергия» 1979. Т. 1 2 р. 60 к.
16. Справочник по радиоэлектронным системам. «Энергия» 1972. Т. 2 2 р. 70 к.

Ці книги можна придбати в магазині № 14, вулиця Леніна, 105.

Міст через Дунай нагадував порохову бочку. Ми замінували його до половини на «своїй території», тобто в Буді. Німці — на «своєй» — в Пешті. І кожна сторона, розуміючи трагічний кінець, не наважувалась здійснити в повітря цей важливий стратегічний об'єкт.

І стояв красень-міст, немовби дивуючись з того, чому вже кілька днів його довга металева спина не відчуває на собі ні скреготу танків, ні тупотіння пішоходів, змішаного з іржанням коней. Лише вдень і вночі над плетеном чаруючих перил проносились траси кулі.

Командир стрілецької роти молоденький лейтенант Кузнецов пробудив мене серед ночі.

— Старшина Могилевський, — кляве на залізничці, оповите бетоном, — перина не муляє боки? Циганське сонце не дуже пече?

— Перина до діла, то-

МІСТ

варншу лейтенанте, і лінгвістське сонце якраз в міру, — відповідаю на жарти жартами.

— А тепер по суті, старшина. За годину, максимум — півтори наша рота повинна повністю оволодіти містом.

— Як? Адже вони не дадуть... Зірвуть...

— Ми їх гарненько перепросимо. Підбери п'ять-шість надійних хлопців з числа саперів, приплюсуй нас обох до цієї веселої компанії, і все буде на нашому рівні.

На війні людина звикає до темряви, зір її робиться гострим і чутливим, як у кішки. Певно, цей молоденький лейтенант помігиз на моєму обличчі страх.

— Я теж, між іншим, живу в грудях живе серце, старшина Могилевський, — всміхається і кладе руку

мені на плече. — В дитинстві дуже боявся жаб. Та й тепер... Є в нас одна надія, старшина, — з берега прикриватиме рідна артилерія. Ну, будь хлопчиків — пора зайнятися фізичними вправами.

Який сон на війні: хрустнув камінець чи гілочка, і ти вже на ногах. За п'ять хвилин наша рота розпочала форсування містка. Сапери злишкодували ворожі міни. Ще метр, ще п'ять — тиша. І раптом шквально вогонь з боку протиника.

Над головами шалено загуркотіли снаряди — наші прикривали прохід роти. Це враз всіх підбавило. Хоча німці продовжували сікти з кулеметів. Потім була рукопашна. Відчуваючи неминучу загибель, ворог чинив жорстокий опір.

— Товаришу командир! — вигукнув я. Бережіться здоров'я зліва! Іду на допомогу.

Не встиг! Молоденький

лейтенант вмирав на моїх руках.

— А ти боявся, старшина, — шепотіли його синіючі губи. — Таки наш місток. І Будапешт визволили завдяки... — І скаж'янів. Сірі очі хлоп'ячому здивовано задивилися в небо, з якого осідали на землю хмари війни. Сходило над світом молоді сонце.

В. МОГИЛЕВСЬКИЙ,
старшина у відставці.

— Лейтенант Кравець, то командир! — працювало для мене несподівано. «Чого б це раптом? — думаю, підходячи до КП. — Кілька хвилин тому відбили атаку».

Командир зміряв мене

ПЕРЕПРАВА

з ніг до голови, і, як мені здалося, незадоволено зітхнуло.

— Командуєш взводом інженерного батальйону?

— Так точно, товаришу майор!

— Давно воюєш?

— Рік, рівно рік, товаришу майор.

Бере мене за руку, підводить до вікна. Звідси добре видно повноводний Дон, за річкою хвилями погойдується жито. За тиждень можна й жити.

— Так ось, — руйнує мої мирні, хліборобські думки. — За ніч

треба навести переправу. Запитання?

— Дозвольте виконувати, товаришу майор?

— Бажаю успіху!

Зібрав хлопців, поставив завдання. А сам замислився: переправа — штука серйозна. По ній топатиме не лише піхота — танки теж. Де взяти матеріалу? Але на війні винахідливість справляється із найжорсткішою блискавкою. Використали порожні цистерни, бочки. Мешканці станиці Пролетарської зносили на берег обертальні дошки, звозили підводами лісоматері-

ли, які припасли для будівництва сараїв.

І почалася дружна робота. Потім трапилося те, чого ми найбільше боялися: фашистські бомбардувальники напали. Звалили смертоносний вантаж на голови — і відлетіли. За годину знову: повітряна тривога! І так шість нальотів. Були вбиті, були поранені. А рівно о п'ятій ранку піхота і техніка таки пройшли по нашій переправі.

— Спасибі, дорогий мій брате! Ні, не здолає нас клятий фронт — ніколи в житті, — промовив командир.

Р. КРАВЕЦЬ,
підполковник у відставці.

За результатами зимової сесії наш факультет зайняв перше місце в інституті. Це підсумок наполегливої праці адміністрації, партійної і комсомольської організації факультету, всіх студентів-будівельників.

Велика робота проводилась на ІБФ комсомольсь-

ким бюро, до складу якого входить краща, найбільш активна і бойова частина нашого студентства. Бюро — це керівний і координаційний центр комсомольського життєвого факультету.

Однією з найбільш діяльних його членів є студентка групи 4 ПЦБ-79 Лю-

АКТИВІСТИ ФАКУЛЬТЕТУ

бов Демет'єва — редактор «Комсомольського прожектора» ІБФ. В тому, що «Комсомольський прожектор» підзначається активним, наступальним характером, бойовістю і оперативністю, велика заслуга його керівництва та організаторського таланту Любові Демет'євої. Тепер на Любу покладається одне відповідальне завдання — художнє оформлення кімнати громадських організацій.

Під керівництвом комсомольського бюро ІБФ працює студентська рада гуртожитку № 4, яку очолює студент групи 3 ПЦБ-78,

комуніст Дмитро Ішук. Перед студрадою гуртожитку стоять, як відомо, важливі завдання. Це і організація побуту студентів, і проведення серед них ідейно-виховної роботи, і підтримування порядку в гуртожитку.

Е. ДАРХОВСЬКИЙ,
секретар комсомольського бюро ІБФ.

Знімки для номера газети зробив наш фотокор В. Садловський.

Редактор
А. МАЗУР.